



УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298 7033

Віце-прем'єр-міністру України
з питань європейської та
євроатлантичної інтеграції
України – Міністру юстиції
України
Ользі СТЕФАНІШИНІЙ

Т.в.о. Голови Державної
екологічної інспекції України
Ігорю ЗУБОВИЧУ
(в частині управління
відходами)

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності медичної частини № 71 філії Державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Житомирській області (далі – медична частина).



Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них, та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час відвідування медичної частини 15.08.2024 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

Під час відвідування групою НПМ встановлено, що у медичній частині не організовано проведення замісної підтримувальної терапії осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів. Європейський Комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (ЄКПТ) у своїй доповіді до уряду України щодо проведеного візиту ЄКПТ в Україну з 16 по 27 жовтня 2023 року зауважив, що потрапляння до пенітенціарної установи є можливістю вирішити проблему, пов'язану з наркотиками. Важливо, щоб відповідна допомога була запропонована всім зацікавленим особам, тому в усіх установах має бути доступне відповідне медичне обслуговування.

У ході вивчення медичної документації виявлено засуджених, яким встановлено підозру на наявність вірусного гепатиту С, проте такі особи не проходять дообстеження та не отримують необхідного лікування. Зазначене не відповідає Стандарту медичної допомоги «Вірусний гепатит С у дорослих», затвердженому наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15.01.21 № 51



та Державній стратегії протидії ВІЛ-інфекції, туберкульозу та вірусним гепатитам до 2030 року, затвердженій розпорядженням Кабінету міністрів України від 27.11.2019 № 1415-р.

У порушення Порядку організації медичної допомоги на первинному, вторинному (спеціалізованому), третинному (високоспеціалізованому) рівнях із застосуванням телемедицини, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.10.2015 № 681, лікарі медичної частини позбавлені можливості здійснювати запити на телемедичне консультування та отримувати консультацію для надання медичної допомоги засудженим особам через відсутність доступу телемедичного комплексу IDIS 7500 до телемедичної мережі.

Під час вивчення медичних карт амбулаторного хворого № 025/о (далі – медична карта) встановлено, що у багатьох медичних картах відсутні медичні огляди лікарів-спеціалістів. Так, під час відвідування НПМ до чергового фельдшера звернувся засуджений П., який потребував додаткового обстеження лікаря-уролога у зв'язку з періодичним загостренням хронічного захворювання сечостатевої системи. Однак хворого П. не було скеровано до консультації фахівця та призначено лише симптоматичне лікування.

Також в ході вивчення медичної документації встановлено, що у порушення вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування», частина журналів, які ведуть медичні працівники, не відповідають встановленим формам.

В установі перебувають 17 осіб з інвалідністю III групи та 3 особи з інвалідністю II групи. Медична частина забезпечує медичне обстеження та направлення засуджених на огляд медико-санітарної експертної комісії (далі – МСЕК) у разі потреби встановлення та/або строкового перегляду групи інвалідності. Однак, у порушення статті 23 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» медичні працівники не забезпечують повне виконання медичних призначень, зазначених у індивідуальних програмах реабілітації осіб з інвалідністю.

Через нестачу молодшого медичного персоналу до роботи у медичній частині залучаються засуджені без укладання трудових договорів, що порушує абзац 7 пункту 2 розділу II Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 28.08.2018 № 2823/5.

Стіни палати № 1 мають нерівну, шорстку поверхню, що унеможливорює вологе прибирання та дезінфекційну обробку, та порушує вимоги пункту 4.2 розділу IV, пункту 8.2 та 8.3 розділу VIII Державних санітарних норм і правил «Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 02.04.2013 № 259.



У порушення вимог розділу VIII Державних санітарно-протиепідемічних правил і норм щодо поводження з медичними відходами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 08.06.2015 № 325 (далі – Правил), у медичній частині відсутнє приміщення для тимчасового зберігання та поводження з відходами. Разом з тим не забезпечено належне зберігання, сортування та утилізацію медичних відходів, частина відходів зберігається у коробках в маніпуляційній кімнаті.

На вимогу групи НПМ медичною частиною не надано акти про передавання медичних відходів суб'єкту господарювання, який отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами. Зазначене може свідчити про порушення вимог пункту 2 розділу X Правил та природоохоронного законодавства, яке регулює питання зберігання, перевезення та утилізації медичних відходів категорії «В».

У порушення вимог Державних будівельних норм України ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» в медичній частині не створено умов доступності для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

відповідно до пункту 3 Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275, Державна екологічна інспекція України здійснює у межах повноважень, передбачених законом, державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо поводження з відходами;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 71 філії Державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Житомирській області.

2. Державній екологічній інспекції України вжити заходи державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства, зокрема, щодо



управління (поводження) медичними відходами на території медичної частини № 71 філії Державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Житомирській області.

3. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування медичної частини № 71 філії Державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Житомирській області на 17 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Морозов Руслан 050 967 9551



UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№12436.2/24/39.3 від 18.09.2024
КЕП: Лубінець Д. В. 18.09.2024 17:07
368DC35ECECB2DC104000000E88D010070F70400